

USTAWA

z dnia 2014 r.

o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych o swobodzie działalności gospodarczej oraz o bezpieczeństwie żywności i żywienia

Art. 1. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w następującym brzmieniu:
„2a. Działalnością rolniczą jest również produkcja powiązana, polegająca na przetworzeniu i sprzedaży produktów rolnych, pochodzących z własnej uprawy lub hodowli, niestanowiących działów specjalnych produkcji rolnej jeżeli:
 - 1) sprzedaż produktów odbywa się na rzecz konsumenta końcowego lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta końcowego;
 - 2) przetwarzanie produktów nie odbywa się przy zatrudnianiu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze;
 - 3) przetwarzanie i sprzedaż produktów ma charakter dodatkowy w stosunku do prowadzonej w gospodarstwie rolnym działalności rolniczej;
 - 4) prowadzona jest ewidencja sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych odrębnie za każdy rok podatkowy zawierająca co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, rodzaj i ilość sprzedanych produktów, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku;”

Art. 2. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 673 i 675) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 na końcu skreśla się kropkę i dodaje się następujące zdanie:
„oraz do prowadzonej przez rolnika działalności powiązanej, o której mowa w art. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.)”

Art. 3. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz.U. 2006 Nr 171 poz. 1225.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 63 w ust. 2 dodaje się pkt 13 o treści:
„13) działalność powiązanej, o której mowa w art. 2 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.)”

- 2) w art. 69 w ust. 1 dodaje się pkt 4 o treści:
„4) gospodarstwach rolnych prowadzących działalność powiązaną, o której mowa w art. 2 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.)”

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Cel i potrzeba uchwalenia projektowanej zmiany. Dotychczasowy stan prawny.

Skutki społeczne

Projekt niniejszej ustawy ma na celu uporządkowanie formalnego statusu działalności rolników polegającej na przetwarzaniu i sprzedaży produktów rolnych pochodzących z własnej uprawy lub hodowli (np. pieczywo, wędliny, dżemy, kompoty, sery) na małą skalę i umożliwienie wprowadzenia ułatwień w procedurze rejestracji takiej działalności pod kątem podatkowym i sanitarno-weterynaryjnym. Zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami rolnicy mogą sprzedawać na małą skalę, bez rejestrowania działalności gospodarczej i płacenia podatku dochodowego, **nieprzetworzone produkty roślinne i zwierzęce, pochodzące z własnego gospodarstwa tj.:** zboża, owoce, warzywa, zioła, grzyby, mleko, jaja, miód, ryby, drób, zajęczaki, jak również produkty roślinne w postaci kiszzonej lub suszonej. Natomiast wytwarzanie i sprzedaż produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie przetworzonym stanowi – zgodnie z obowiązującym prawodawstwem - działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej z dnia 2 lipca 2004 r. o ile jest wykonywana w celach zarobkowych, w sposób zorganizowany i ciągły. Dochód z tej działalności może jednak korzystać ze zwolnienia od podatku, przy spełnieniu warunków art. 21 ust. 1 pkt 71 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgodnie z którym wolne od podatku dochodowego są dochody ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych pochodzących z własnych upraw lub hodowli (działalności rolniczej), nie stanowiących działów specjalnych produkcji rolnej, przerobionych sposobem przemysłowym, jeżeli przerób polega na kiszeniu produktów roślinnych lub przetwórstwie mleka, uboju zwierząt rzeźnych i obróbce poubojowej, w tym również na rozbiorze, podziale i klasyfikacji mięsa. Zwolnieniu podlegają również dochody ze sprzedaży surowców roślin zielarskich i ziół dziko rosnących leśnych, jagód, owoców leśnych i grzybów leśnych - ze zbioru dokonywanego osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny.

Obowiązujące przepisy nie uwzględniają jednakże potrzeb obrotu. Głównym problemem pozostaje konieczność zakładania działalności gospodarczej przy sprzedaży niewielkich ilości własnych przetworzonych produktów roślinnych (krojone warzywa w postaci tzw. jarzynki czy sprzedaż przetworów owocowych). Brak jest również regulacji prawnych umożliwiających rolnikom sprzedaż bezpośrednią **przetworzonych produktów roślinnych na małą skalę** (w tym np. dżem, konfitury, chleb z gospodarstw agroturystycznych) bez konieczności rejestrowania działalności gospodarczej i spełniania bardzo wysokich wymagań higienicznych takich samych, jak w przypadku zakładów produkujących na dużą skalę. Konsekwencją obecnego stanu faktycznego i braku regulacji prawnych jest to, że sprzedaż przetworzonej żywności odbywa się poza legalnym obrotem, w tzw. szarej strefie. Z jednej strony występuje popyt na żywność produkowaną w tradycyjny sposób, z drugiej strony, rolnicy odpowiadają na ten popyt, sprzedając wytworzone przez siebie produkty. Skala tej produkcji jest na tyle niewielka, że rolnicy nie decydują się na wyjście z "szarej strefy" w obawie przed podatkiem dochodowym, którego zapłacenie czyniłoby ich działalność nieopłacalną. Innym czynnikiem zniechęcającym rolników jest formalizm procedur administracyjnych i podatkowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa. W efekcie zachowania niezgodne z prawem są stosunkowo powszechne i spotykają się z akceptacją społeczną.

Aby uczynić legalną działalność polegającą na wytwarzaniu i sprzedaży małych ilości produktów przetworzonych proponuje się wprowadzenie poniższych zmian w obowiązujących przepisach ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

Zmiana ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych polegałaby na uznaniu za działalność rolniczą również produkcji powiązanej, polegającej na przetwarzaniu i sprzedaży produktów rolnych, pochodzących z własnej uprawy lub hodowli, jeżeli:

a) sprzedaż produktów odbywa się na rzecz konsumenta końcowego lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta końcowego;

- b) przetwarzanie produktów nie odbywa się przy zatrudnianiu osób na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze;
- c) przetwarzanie i sprzedaż produktów ma charakter dodatkowy w stosunku do prowadzonej w gospodarstwie rolnym działalności rolniczej;
- d) prowadzona jest ewidencja sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych odrębnie za każdy rok podatkowy zawierająca co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, rodzaj i ilość sprzedanych produktów, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku.

Oferta sprzedaży przetworzonych produktów w proponowanym stanie prawnym ma być kierowana do konsumenta końcowego – czyli osób fizycznych zdefiniowanych zgodnie z art. 22 (1) ustawy Kodeks cywilny jako dokonujących czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio ze swoją działalnością gospodarczą lub zawodową lub lokalnego zakładu detalicznego bezpośrednio zaopatrującego konsumenta końcowego.

Rozszerzenie zakresu sprzedaży o jedno ogniwo w stosunku do propozycji senackiego projektu ustawy (lokalny sklep, lokalna restauracja) jest zgodne z celami Wspólnej Polityki Rolnej, w której wspieranie krótkich łańcuchów sprzedaży i bezpośrednich powiązań pomiędzy rolnikami i lokalnymi sprzedawcami detalicznymi jest jednym z priorytetów. Jest to również zgodne z przyjętą przez Rząd „Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa”. Kolejnym warunkiem uznania działalności za produkcję powiązaną z działalnością rolniczą jest przetwarzanie osobiste lub przez domowników rolnika, a więc z wyłączeniem pracowników i podwykonawców (również zatrudnionych na podstawie umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze). Przetwarzanie i sprzedaż produktów ma charakter dodatkowy w stosunku do prowadzonej w gospodarstwie rolnym działalności rolniczej. Ostatnią przesłanką jest obowiązek prowadzenia ewidencji sprzedaży przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych odrębnie za każdy rok podatkowy zawierająca co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, rodzaj i ilość sprzedanych produktów, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku.

Należy zwrócić uwagę, że projekt niniejszej regulacji ma również na celu ujednoczenie, prowadzących do licznych nieporozumień, różnic w terminologii sprzedaży i dostaw bezpośrednich. Proponuje się zatem, aby działalność polegająca na uprawie lub hodowli oraz dalszym przetwórstwie surowca otrzymanego z tej uprawy czy hodowli, prowadzonym w obrębie gospodarstwa, a następnie sprzedaż wytworzonego produktu przez producenta do konsumenta końcowego lub zakładu sprzedającego do konsumenta końcowego określić jako „działalność powiązana”.

Z kolei w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, proponuje się wprowadzenie zmian polegających na uznaniu produkcji i sprzedaży przetwarzanych produktów rolnych pochodzących z własnej uprawy bądź hodowli przez rolników jako działalności rolniczej wyłączonej spod zakresu przedmiotowego ustawy. Taka zmiana jest niezbędna dla zachowania spójności w ustawodawstwie gdyż „przetwórstwo” nie zawiera się w aktualnie przyjętym zakresie przedmiotowym określenia "działalności wytwórczej w rolnictwie"¹. Stąd konieczność nowelizacji ustawy w powyższym zakresie.

W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i proponuje się wprowadzenie zmiany art. 63 ust. 2 wskazującej, że dla tego typu działalności nie jest wymagane zatwierdzenie zakładu przez powiatowego inspektora sanitarnego. Odwołanie się w powyższym przepisie do definicji zawartej w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych pozwoli na objęcie działalności powiązanej uproszczonymi procedurami, które zostaną opracowane w podręcznikach dobrych praktyk z pozostawieniem obowiązku rejestracji zakładu i prowadzenia ewidencji sprzedaży. Konsekwencją jest również zmiana art. 69 wyżej cyt. ustawy przewidująca delegację dla Ministra właściwego do spraw zdrowia upoważniającą do określenia w drodze rozporządzenia - w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa - odpowiednich wymagań higienicznych w gospodarstwach rolnych prowadzących działalność powiązaną z działalnością rolniczą. Przyjęcie zaproponowanych rozwiązań ustawowych będzie skutkowało objęciem kontrolą sanitarną takiej działalności co przyczyni się do ulepszenia procedur wytwarzania i podniesienia jakości i bezpieczeństwa żywności. Wszystkie wymienione wyżej warunki mają

¹ patrz: K. Kohutek: Komentarz do art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.04.173.1807). Komentarz. LEX 2005. – 3 –

zagwarantować, że ta działalność będzie miała bardzo ograniczony charakter i nie będzie miała wpływu na rynek handlu żywnością.

Przyjęcie powyższych rozwiązań wywoła pozytywne skutki społeczne polegające m. in. na ograniczeniu zjawiska „szarej strefy” w prowadzeniu przez rolników działalności tego rodzaju oraz na zmniejszeniu bezrobocia na wsiach, a także na wykreowaniu i utrzymaniu bezpośrednich więzi między wytwórcą – rolnikiem produktów, a konsumentem. Dla konsumentów pozytywnym wydźwiękiem ww. zmian będą konkretne oszczędności finansowe wynikające z pominięcia w procesie sprzedażowym łańcucha pośredników, często narzucających swoją marżę.

2. Skutki finansowe dla budżetu Państwa.

Produkcja przez rolników przetworzonej żywności znajduje się obecnie w "szarej strefie" i nie zasila budżetu państwa. Dlatego wyłączenia spod zakresu przedmiotowego ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie będzie rodzić wydatków ani nie zmniejszy przychodów dla budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego.

3. Oświadczenie o zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektu nie jest regulowany prawem Unii Europejskiej.